

Zato:

Trudimo, borimo se predvsem za jugoslovansko edinost in državno samostojnost pod habsburškim žezlom.

Udarec za živinerejo.

(P. D. iz Dramelj.)

Mnogo udarcev je zadelo naš kmetijski stan v tej svetovni vojni. Ne bom jih našteval, saj jih naš dragi „Slov. Gospodar“ priobčuje v vsaki številki, ko objavlja pritožbe kmetijskega ljudstva. Toda sila časa je taka, da čutim potrebo v tem listu izpregovoriti o predmetu, o katerem se je že toliko pisalo in govorilo in ta je: Rekvizicija živine.

Že enkrat sem v „Gospodarju“ v članku „Prošnje na merodajne oblasti“ opozarjal merodajne kroge na posledice, ki jih bo povzročilo pomanjkanje kmetijske živine, da si se je takrat šele pričelo s prisilno oddajo. Od tega časa se je prav pridno rekviriralo „odvisno“ živino, kakor so jo gospodje krestili. In danes? Kmet, ki je imel pred vojsko 8 do 10 glav lepe, ima danes 2 do 3 glave mršave živine in kar s strahom se ozira, odkod bo prišel nakupovalec z vojakom ter mu zel še to, kar ima.

Da, udarec v pravem pomenu besede je zadel kmeta, udarec, ki bo usodopoln za marsikatero kmetijo. Lani je bila žitna letina slaba vsled suše, letos bo najbrž še slabjša vsled pomanjkanja gnojila, prihodnje leto pa sploh nimamo pričakovati poljskih pridelkov. Večina kmetov že nima vprežne živine, in kdor jo pa še ima, mu pretijo, da mu je po setvi vzamejo; kaj bo za jesensko setev, kaj za vsakdanjo vožnjo, tega nas nihče ne vpraša. Krav-mlekarije ni in otroci, ki jim je mleko neobhodno potrebna hrana, tavajo okoli bledolični, jetični ter duševno in telesno zaostali, ker jim manjka tega redilnega živeža. To bo rod bolnikov! Vsestranske slabe posledice, ki bodo nastale vsled te neomejene rekvizicije, bodo za kmeta, pa tudi za vse druge stanovce, kojih reditelj je on, tako dalekosežne in usodopolne, da jih bodo obžalovali tudi tisti, ki se sedaj smehljajo solzam kmetar-pina in njega ohupnim klicem za odpomoč. Toda prepozno bo!

Naš zunanji minister grof Černin je dne 2. aprila v pogovoru z dunajskimi občinskimi svetovalci med drugim izrekel tudi to: Cesar mi (Avstrija) računa, niso teritorialne aneksije (priklonitev ozemlja), temveč gospodarska zavarovanja za bodočnost, na to moramo delati. Da, da, gospodarska zavarovanja za bodočnost, a želeli bi, naj gospod grof s tovariši ministri te besede vdejavljajo najprej doma, v Avstriji, da obvaruje kmetijski stan pretečega mu pogina, in potem šele naj dela na gospodarska zavarovanja onkraj državnih mej.

Francosko bojišče.

Ker na jugu, t. j. na črti Amiens — Montdidier nemško prodiranje ni šlo več naprej, so poskusili Nemci svojo srečo severno od te črte, in sicer med belgijskim mestom Ypern ter severozahodno francoskim mestom Bethune. Napad na angleške postojanke se je pričel dne 9. aprila. Nemci so prodrli na približno 40 km široki črti 20 do 25 km naprej in so zavzeli celo vrsto severozahodnih francoskih krajev. Od važnega mesta Calais na zahodni morski ocali so oddaljene nemške čete baje samo še 40 milj.

Nemci obkrožujejo Rusijo.

Dočim prodirajo nemške čete v južni Rusiji vkljub sklenjeni „mirovni pogodbi“ vedno dalje ob severnem obrežju Črnega morja proti Kavkazu, da tako dosežejo zvezo s turškimi četami, ki so že prodrele v kavkaško Rusijo, pa silijo Nemci tudi na severu ob obali Vzhodnega morja vedno dalje. Dne 12. aprila so se izkrcale nemške čete v finski trdnjavski luki Helsingfors in so zasedle mesto po hudi borbi. Helsingfors leži ob Finskem zalivu severozahodno od Petrograda.

Razne politične vesti.

Boljševiki na Slov. Štajerskem. Dosedaj smo slišali o boljševikih samo iz Rusije; tudi v Gradcu so tamošnji nemški boljševiki nedavno razgrajali, pobijali sipe in ropali trgovine. Sedaj pa imamo tudi na Sp. Štajerskem boljševiško bando. To so zagrizene nemškonacionalne in nemškutarske tolpe. Taka tolpa se je pojavila zadnjič na shodu v St. Janžu, a je bila premagana in krvavo tepejena. Napadla je slovensko kmetijsko ljudstvo, ki je tam zborovalo, s palicami, kamenjem, noži,

koli in plankami. A vse orožje nemških boljševikov ni imelo uspeha. Boljševiški generali, korporali in prostaki so bežali pred slovensko kmetijsko pestjo v divjem begu proti Dravogradu. Nemški boljševiki organizirajo sedaj svoje bande po vseh spodnještajerskih nemških brlogih. Slovensko ljudstvo, pozor pred temi boljševiki!

Klaverno nemško zborovanje v Celju. Iz Celja se nam piše: Nemški „Volkstag“ v nedeljo, dne 14. t. m. se je jako klaverno obnesel; to že priča število udeležencev, katerih se je pri razhodu naštel samo 345. Prišel sem malo prepozno; zamudil sem toraj otvoritev ter del Marklovega govora, ki pa je sploh naglo končal. Dr. Mravljak je napadal Čeha, Jugoslovane, ministrskega predsednika Seidlerja, ker je rekel: »da ni ves češki narod veleizdajalski, Jugoslovani pa da so celo velepatrijotični«. Rekel je nadalje: ko so se bojevali Goličb Vezuvu in je njihov kralj padel, so ga nesli na štito na ladjo ter ga odpeljali v domovino. Nemci, ki so dvignili sedanjo avstrijsko cesarsko hišo na prestol in so pripomogli Avstriji (?) do te kulturne stopnje, na kateri je sedaj, bodo, če se uresniči jo jugoslovanske zahteve, ali k svojim nemškim bralcem na sever. Prvo je, tako je izjavil Mravljak, narod, potem šele dežela, država in cesarska hiša. Da Vsenemcem ni za Habsburžane, temveč za Hohencolernce, ve pri nas že vsak otrok. Jako razumljivo!

Slovincem se seveda v začetku vojne ni moglo nič dokazati, ker je prišlo višje povelje, da se naj izpustijo in preiskave ustavijo, s tem pa po Mravljakovem mnenju še vedno ni dokazano, da so nedolžni. Dr. Korošec, hodi pri cesarju in ministrih ven in noter, kakor se mu zljubi. Nemci in nemčurje je pri tem spreletaval strah in groza. Dr. Ambrožič je izjavil: Slovenci sploh za prva 3 vojna posojila niso nič podpisovali. Šele pri četrtem so začeli podpisovati. Nemci živijo na tem najbolj izpostavljenem jezikovnem otoku v zelo ozkem gospodarskem stiku s Slovenci in če bi se naredila samouprava za slovensko večino na Spodnj. Štajerskem, bi si ne upala nemška manjšina podpisati za nemštvo, ker bi potem Slovenci Nemce preganjali i. t. d. Saj je že jugoslovanska misel prodrla do zadnje koče. Dr. Ambrožič ugovarja proti delitvi Štajerske z resolucijo, v kateri se izreka prisrčna hvala grofu Černinu za njegov »možati« govori. Nato se je nekdo oglašil s klicem: »Proč od Rima! Izvolite si sami svoje duhovnike!« Dr. Jeserko, menda predsednik „Volkstaga“ in zastopnik župana dr. Jabornegega (kateri se ni prikazal na zborovanju) je še poljul besedo — a nikogar ni bilo več na govorniški oder. Nato so zapeli, »die Wacht am Rhein« in „Volkstag“ je bil pri kraju. Na avstrijsko cesarsko pesem so kajpada pozabili. Ne vemo pa, če niso Hindenburgu poslali brzojav. Klaverno so zrl predse v svoje prazne kupice. Pri izhodu je nek hudomušnež dejal: »Kako da župana Jabornegega ni?« Sploh se je višja celjska nemška gospoda sprehajala po mestnem gaju in odšla v slovensko okolico »rekvirirat« na „Volkstag“ je ni bilo.

Bratstvo Čehov in Jugoslovancev. V Zlati Prazi se je v soboto, dne 13. aprila, vršilo veliko zborovanje zastopnikov češkega naroda, da izrazijo odločen ugovor zoper znani govor grofa Černina, v katerem je tako grdo žalil Čeha in druge Slovence ter je poveljeval samo Nemce in Madžare. Slavja so se udeležili tudi številni zastopniki Jugoslovancev, med njimi slovenska poslanca dr. Korošec in Gostinčar in več hrvatskih saborskih zastopnikov. Češki narod je po svojih zaupnikih izgovoril slovesno prisego, da v svojem pravičnem boju ne odneha in da neomajno vstraja do zmagovitega konca. Konec prisega, ki jo je sprejel zbor z velikanskim navdušenjem, se glasi: „In v trdnem, nezlomnem zaupanju v končno zmago najsvetejših svojih pravic, v zaupanju v zmago pravičnosti, v zmago prava nad nasiljem, svobode nad robstvom, demokracije nad privilegiji, resnice nad lažjo, na velikem razpotju svetovne zgodovine dvigamo svoje roke in pri dragem spominu na svoje prednike, v mogočnem akordu svojih duš obljublamo danes in za vso bodočnost: Ostanemo, kjer smo se ustavili! Zvesti v delu, zvesti v boju, zvesti v trpljenju, zvesti do groba! Vztrajamo, dokler ne zmagamo! Vztrajamo, dokler ne pozdravimo samostojnosti vsega naroda! Bodi zdrav, narod češkoslovaški! Ostani rastoča mladika! Naj pride tvoj čas! Rasti in proeviti

taj svoboden v svojih zemljah in v veliki bratski rodbini narodov sveta, v srečo svojo in v blagobit bodočega osvobojenja človeštva! — Na slavnosti je govoril tudi načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec, izmed Hrvatov pa voditelj Starčevićancev dr. Ante Pavelić in vodja hrvatske kmetijske stranke Stjepan Radić. Čehi so bili obiska bratov-Jugoslovancev iz 1910 ne veselili ter so Jugoslovane navdušeno pozdravljali. Govorniki so obljubljali, da Čehi ne bodo Jugoslovancev nikdar zapustili. „Vaš boj je naš boj, naša zmagaja je vaša zmagaja. Ves češki narod kliče svojim bratom na jugu iz cele duše: Zvestobo za zvestobo za vedno!“

Kako namerava vlada rešiti jugoslovansko vprašanje? Praški nemški list „Bohemia“ piše o tem: Iz zanesljivih virov se izve, da namerava vlada izdati nekake „ravnalne črte“ za rešitev jugoslovanskega vprašanja v Avstriji. Te ravnalne črte ne bodo sicer odgovarjale majniški deklaraciji Jugoslovanskega kluba iz združenju Slovencev, Hrvatov in Srbov v avstro-ogrski državi, pač pa bodo vsebovale narodno avtonomijo Jugoslovancev brez ozira na sedajne meje kronovin, torej ne bodo take, kakor jih je svojčas označil naš ministrski predsednik dr. Seidler, ko je izjavil, da se narodna avtonomija ne bo raztezala čez deželne meje. — Naj piše o nemški listi tako ali tako, mi Jugoslovani pa vstrajamo pri naši majniški deklaraciji!

Cesar Karel in grof Černin. Dunajski listi povdarjajo, da grof Černin ni odstopil toliko radi nepojasnjene zadeve tajnih pogajanj med Avstrijo in Francijo, temveč radi nesoglasja, ki je nastalo med cesarjem Karlom in grofom Černinom. „Reichspost“ izrečno povdarja, da sta cesar in zunanji minister glede raznih vprašanj bila različnega mnenja. Že od miru v Breslu-Litovskem, ki ni bil sklenjen na podlagi: brez pridobitve ozemlja in brez odškodnin, marveč je Nemčiji prinesel velike pridobitve, ni bil cesar Karel več zadovoljen s Černinom. Černin je prišel do prepričanja, da mu cesar več ne zaupa in da je najbolje, da gre. — Sklepati pa se tedi da, da na najvišjem mestu niso odobraval napad grofa Černina na Slovence in da je torej gotovo tudi to mnogo pripomoglo do zgodnjega padca zunanjskega ministra. Človek, ki žali dve tretjini prebivalstva, vendar ne sodi za ministra. Morda ga bodo v Berlinu sprejeli za svojega.

Brezmejno žalovanje Nemcev za Černinom. Vsi avstrijski nemški listi brez izjeme priobčujejo dolge članke, v katerih izražajo svojo globoko bolelost in žalovanje vsled odstopa grofa Černina. Avstrija še nikdar prej ni imela tako vneta za govornika Nemcev in tako spretnega državnika, kakor je bil grof Černin — seveda za Nemce. Po mnenju Nemcev nima Evropa slavnnejših mož, kakor sta Hindenburg in Černin. Kot znak svoje globoke potrostiti in žalovanja so nekatera avstrijska mesta kot Solnograd razobesila črne žalne zastave.

Poljaki zadovoljni. Ko je grof Černin v znani ukrajinski mirovni pogodbi priklopil poljsko holmsko pokrajino h Ukrajini, so zapisali Poljaki — grofa Černina v črno knjigo, v kateri so zapisani najhujši sovražniki poljskega naroda. Padec grofa Černina so pozdravili Poljaki z velikim zadovoljstvom. V slovanski javnosti prevladuje mnenje, da ne bo več prišel noben mož Černinove baže na njegovo mesto. Če pa pride, bo šel, kakor je moral iti grof Černin. Slovani se ne dajo več gospodovati ne od Nemcev, ne od Madžarov in ne od njihovih agentov, kakor je bil Černin.

Ogrsko ministristvo odstopi? Slišijo se glasovi, da bo ogrsko Wekerlovo ministristvo odstopilo. Vzrok: spori med strankami radi nameravane spremembe ogrskega volilnega reda.

Mirovna pogajanja z Rumunijo še vedno niso končana. Berolinska poročila naglašajo, da se še vedno ni posrečilo skleniti pravilne mirovne pogodbe z Rumunijo. Vsled odstopa grofa Černina se je zadeva še bolj zamotala in zavlekla. Rumunija zahteva tako visoke cene za žito, ki bi se izvažalo v Avstrijo in Nemčijo, da bi te cene bile podobne vojni odškodnini, dani Rumuniji.

Tedenske novice.

Duhovniške vesti. Prestavljena sta č. č. g. g. kaplana Jozef Zmavc iz Rajhenburga v Trbovlje in Jozef Dusič iz Trbovelj v Rajhenburg.

Visoko odlikovanje. G. vojni kurat Peter Jurak je odlikovan z viteškim križcem Franc Jožefega reda. Isto odlikovanje je tudi dobil g. vojni kurat Franc Kren.

Iz justične službe. Okrajni sodnik dr. Franc Krančič v Celju je imenovan za deželnosodnega svetnika istotam.

Odlikovanje za 40 letno zvesto službovanje. Organist pri Sv. Petru pod Sv. Gorami, Jozef Novak, je bil odlikovan s častno kolajno za 40 letno zvesto službovanje.

Za oslepele slovenske vojake so darovali kot vozilo za god. mil. g. ravnatelj Rud. Janežič mariborski bogoslovci 70 K; za isti namen mil. g. kanonik Rud. Janežič 10 K.

Podporno društvo za slov. visokošolce v Gradcu ima svoj redni občni zbor v soboto, dne 20. t. m. v Čitalnici ob 6. uri zvečer.

Zpet obmejna občina za Jugoslavijo. Občinski odbor občine Žitenci v Slov. goricah (blizu cmu reške okrajne meje) se je soglasno izjavil za samostojno jugoslovansko državo pod habsburškim žezlom. Slovenske občine v Slov. goricah posnemajte!

Razpuščen občinski zastop. Zaradi nesklepnosti je razpuščen občinski zastop občine Dobrenje v mariborskem okraju. Občinske posle opravlja dosedanj župan Alojzij Polanec.

G. pl. Baltz popravlja. Dobili smo naslednji dopis: »Na podlagi § 19 tiskovnega zakona prosim, da priobčite v prihodnji številki. Vašega cenjenega lista na istem mestu in z istimi črkami popravek radi proti meni naslovljenega dopisa, priobčenega v Vašem listu z dne 28. februarja št. 9 tek. leta. 1. Ni res, da sem na zborovanju o novem načinu rekviriranja žita, katero se je vršilo dne 26/II 1918 v občinski posvetovalnici, ko je gosp. Žebot izpregovoril nekaj stavkov v slovenskem jeziku, ves razburjen skočil s predsedniškega stolca in mu zaklical, da se ne sme govoriti slovensko, ker jaz ne razumem slovensko in da je tudi večina zborovalcev nevedčega jezika. 2. Ni res, da sem rekel, ali govorite nemško, ali pa vam moram vzeti besedo. Res pa je, da sem v najlepšem tonu in mirno opozoril gosp. Žebota, da ne razumem žalibog slovensko, (kar jako obžalujem), da pa kot sklicatelj shoda moram znati, kaj se govori na shodu; radi tega sem prosil gospoda Žebota, da govori nemško, ali pa, da se odpove besedi, nakar se je on odpovedal besedi. Hugo von Baltz-Balzberg, c. kr. prehranilni nadzornik.« — Da pokažemo svojo dobro voljo, smo sprejeli ta popravek, ki popolnoma ne odgovarja zahtevam tiskovnega zakona. G. pl. Baltz priznava, da ni dovolil g. Žebotu govoriti slovensko in to pove dovolj. Naša zahteva je, da morajo uradniki, ki delujejo med Slovenci ter jedo slovenski kruh, biti tudi popolnoma večji slovenskega jezika. — Čudimo se, da je g. pl. Baltz šele po dveh mesecih prišel do prepričanja, da je treba poslati popravek »Gospodarju« in da je bil v tem času tako priden, da se je naučil pisati popravke v slovenščini.

Cesar pohvalil Slovence. Narednik Anton Zelenik nam poroča: Dne 18. marca je obiskal cesar Karel tudi naš del fronte na italijanskem bojišču, kjer stojijo hrabri slovenski junaki 87. pešpolka. Več zavednih Slovencev našega polka nas je bilo tako srečnih, da nas je cesar nagovoril in osebno pohvalil za našo hrabrost.

Za Tiskovni dom v Mariboru so darovali p. t.: V Petrovčah 402 K; darovali so: Neimenovana 2 K, Neimenovana 2, Pavlica Jelovnik 2, Olga Schwab 2, Mira Vodenik 4, Fani Jelovšek 4, Rezi Razboršek 1, Karel Tržan 2, Ivanka Teržan 2, Nečičljiv 1, Lojzka Laurič 1, Francka Laurič 1, Trezika Marko 1, Malči Drenik 1, Uršula Lipovšek 1, Marija Koren 1 K, Marija Orešnik 5, Terezija Delakorda 2, Gregor Resenik 50, Jospina Srahotnik 10, Marija Košenina 10, Berta Hyp 2, Marija Dolinšek 2, Pepca Punceršek 1, Rodfina Kač 10, Marija Drev 10, Anton Koren 4, Neža Koren 4, Marija Virt 4, Toni Fabjan 2, 3. Kuder 10, Marija Kuder 5, Apolonija Kuder 10, Marija Terjav 5, Franc Terjav 4, Franc Kopriva 3, Ignac Cede 1, Lojzka Leon 2, Minka Vihar 2 K, Karla Bernardi 2, Marija Sirše 2, Marija Toman 2, Ana Koren 2, Terezija Razboršek 2, Marija Kopriva 2, Helena Razboršek 1, Jozefa Razboršek 1, Fr. Zurei 2, Franca Kopriva 1, Kovačič Terezija 2, Confidenti Marija 2, Sidonija Flanc 2, Muter Ivan 1, A. Kvanek 1, Repinšek Jožef 2, Divjak Antonija 1, Fototnik Cecilija 1, Cilensček Apolonija 1, Mak Franca 4, Kveder Marija 1, Ostrožnik Terezija 2, Antloga Franc 10, Toman Pavel 10, Toman Antonija 10, Kač Antonija 10, Knez Anton 10, Sterner Marija 13, Neimenovani 22, Lednik Martin 5, Neimenovana 5, Neimenovana 6, Turnšek Marija 5, Pere Franciska 4, Neimenovana 4, Neimenovana 3, Goričar Kati 2, Paserič Terezija 2, Neimenovana 2, Bastič Gabrijela 2, Neimenovan 2, Vetrnik Marija 3, Neimenovan 1 K, Neimenovan 1, Kač Marija 2, Roje Terezija 1, Neimenovana 2, Neimenovana 1, Serdoner Angela 1 K, Sribar Terezija 10, Urbašek Terezija 6, Dekleta Sahove 6, Roter Jožef 5, Roter Marija 2, Rantigaj A. 1, Vinter Marija 1, Piki Neža 1, Predovnik Nežika 4, Aristovnik Marija 4, Jerica Kot 1, Marija Lednik 2 K. V Globočah pri Novicerkvi nabrala gđ. Anka Vriskova K 35,20; darovali so: Marija Gorišek 2 K, Terezija Kožuh 1, Biliška Gorišek 1, Ludvik Gorišek

40 v, Julči Gorišek 50 v, Rezika Gorišek 50 v, Jožef Korošec 2 K, Avgustina Korošec 2, Janez Korošec 1, Milka Korošec 1, Jožef Korošec 1, Mica Korošec 50 v, Marija Kotnik 4 K, Amalija Kotnik 1, Marija Rebernik 1, Roza Dobratinšek 3, Pavel Dobratinšek 1, Marija Plešnik 2, Mica Plešnik 2, Anton Korošec 1, Lenka Skoflek 1, Helena Ravnak 1, Ivan Ravnak 1, Janez Ravnak 1, Tinča Skoflek 30 v, Marija Marguč 3 K, Dekliška Zveza marenberska je nabrala K 41; darovale so po 5 K: Kolar Terezija, Vrtič Justina, po 4 K: Vrtič Marija, po 2 K: Kolar Mar., Korn Ivana, Sušnik Marija, Sušnik Roza, Tomažič Volb., Vrtič Joz., po 1,40 K: Milchberger Katarina, po 1 K: Adam Marija, Arih Marija, Hribnik Marija, Knez Marija, Kunej Marija, Koležnik Katarina, Brezovnik Ivana, Sobas Uršula, Ravnjak Lenčika, Rižnik Liza, Sušnik Ivana, Urih Marjeta, Koležnik Roza 80 v, Koležnik Jozefa 30 v. V Zrečah pri Konjicah K 104,60; darovali so: Marija dr. Lamutova 5 K, Marija Košir 2, Marija Mumelj 2, Orož Mimika Dobravska 10, Komperšek Ana 10, Vidmar Lojzika in Leskovar Zefika po 3 K, Graf Mimika, Kotnik Mica, Pučkova, Lamut Barbika, Orož Tončika, Koprivnik Mica, Kovše Mimika, Videčnik Marija, Rušnik Veronika, Očko Micika, Vahtar Micika, Rahle Anica, Kvac Julika, Rušnik Malika, vsaka po 2 K, Kubot Julika, Kubot Lojzika, Znidar Anica, Iršič Ana, Ivšek Lojzika, Rušnik Franca, Potočan Terezika, Naglič Tončika, Hojnik Lizika, Kalšek Lojzika, Rušnik Marija, Volčič Malika, Gorenak Justina, Strekl Ter., Sojčič Lizika, Brdnik Rozika, Višnar Tončika, Rogina Franca, Hren Terezika, Krančan Rozika, vsaka po 1 K, Hlastec Micika 90 v, Gangl Angela 30 v., Preložnik Micika 60 v, Rogina Zefika 60 v, pastirica Vodenikova 10 v; pevski zbor cerkveni: Sadek Alb. 3 K, Kračun Franca 3 K, Srebre Janez, Sadek K., Ivšek Lojzika, Kračun Anica, Kračun Julika, Preložnik Micika, Orož Ivana, Orož Mimika, vsi po 2 K. V Spodnji Novivasi pri Slov. Bistrici se je nabralo 86 K; darovali so: Neimenovana 10 K, Marija Jerovšek 10, Jerovškove uslužbenke 10, Marija Ernesti 3, Stefanija Mateln 61, Antonija Pajek 2, Terezija Lipko 4, Ivan Smeh 2, Ema Smeh 1, Franc Strmšek 10, Martin Gorogranc 10, Blaž Koropec 2, Jern. Koropec 1, Marija Koropec 1, Tinček in Lenka 1, Neimenovani 2, Jožef Predan 1, Neimenovana 4, Elizabeta Janžur 3, Zafotnik Viktor 2, Zafotnik Joško 1. V Ribnici na Pohorju se nabralo 530 K; darovali so: Jožef Oswald, veleposestnik v Lehnju, 50 K, Jož. Huderik 10, Neimenovana 50, Margareta Pokeržnik 2, Ignac in Rozalija Zaveršnik 30, Roza Miklavc 20 K, Mihelič Marko 10, Neimenovan 12, Malči Miklavc 20, Jožef Ričnik 10, vsi iz občine Arlica; Franc Skolaris, organist, 20, Anton Podlesnik, veleposestnik, 50, Neimenovani 5, Neimenovana 50, 1. Zabovnik 10, J. Fornezzi 20, vsi iz občine Ribnica; Anton Mravljak 10, Janez Uran 10, Marija Kozjak 10, Roza Kozjak 5, Antonija Kozjak 5, Ana Kozjak 10, Lenart Miklavc 5, Brigita Kaiser 10, Gertruda Gerželj 10, Fr. Gerželj 10, vsi iz St. Janža; Franc Jurca 10, M. Čas 10, Krevh Mat., kaplan v Remšniku, 12, Neimenovan 10, Ivan Lamprecht 10, Hinko Skore, kaplan v Ribnici, 24 K. V Lahoncih pri Sv. Tomažu pri Ormožu se nabralo K 125,20; darovali so: Kosi Franc, Sv. Tomaž, 20; Pevec Terezija, Kovačice, 2; Obitelj Meško 20, Krajnc Miha 10, Antolič Ana 10, Antolič Julijana 10, Rajh Martin 5, Krajnc Marija 4, Bratuša Marija 4, Nidorfer Miha 4, Postrak Ana 3, Štuhec Lovro 3, po 2 K: Zinko Marija, Blagovič Ana, Antolič Ivana, Grašič Jozefa, Filipič Alojz, Brumen Alojzija, po 1 K: Stih Franc, Perko Marija, Magdžič M., Obrat Mat., Viher Kat., Vajda Marija, Grašič Ivana, Bohinec Marija, Podgorelec Marija, Rajh Miha, J. Štuhec, Grašič Marija, Križanič Marija, Kolarič F., Blagovič Marija, Ozmeč Terezija, Manjši darovi skupaj 3 K, vsi iz Lahonec. (Dalje prihodnjič.) — Prišrna hvala! — Dr. Anton Jerovšek, ravnatelj Cirilove tiskarne.

Zgodovinsko društvo ima izredni občni zbor dne 21. aprila ob 4. uri popoldne v mariborskem Narodnem domu (v starih čitalniških prostorih). Na dnevnem redu je sprememba društvenih pravil. Z občnim zborom je združeno javno predavanje g. dr. Medveda o slovstvenem in socialnem delovanju dr. J. E. Kreka. K obilni udeležbi vabi odbor.

Gospodarske novice.

Oddaja živine. Na razna vprašanja odgovarjamo, da dobi posestnik, ki prostovoljno odda svojo živino od 15. aprila naprej, 1 K več za 1 kg žive teže kot tisti, kateremu se živina odvzame s silo. Poročilo »Gospodarskega Glasnika« (glasilo Kmetijske družbe), da se plača poboljšek 1 K samo za 100 kg. krivo. — Če torej n. pr. cenil prevzemna komisija živino po 3 K, dobi tisti, ki odda dotično živinco prostovoljno, 4 K; oni pa, kateremu se mora živina s silo odvzeti, dobi samo 3 K, kakor jo je cenila prevzemna komisija.

Novo določbe pri tehtanju klavne živine. Vojno ministrstvo je glede tehtanja oddane klavne živine izdalo naredbo, ki določa: Dosedaj se je tehtala oddana klavna živina v kraju, kjer je bila oddana, pri čemur se je odbilo 5%, od žive teže. V bodoče se pa bo morala tehtati tam, kjer se bo prevzemala, pri čemur bo odbitih samo 3%, žive

teže. Živina za vojaške namene se bo morala tehtati v navzočnosti za to določenega častnika ali uradnika. Za oddajne oziroma prevzemne kraje se smatrajo kraji, ki so oddaljeni od kraja, kjer se živina nalaga, do 15 kilometrov. V bodoče se bo torej smela oddana klavna živina tehtati samo v tistih krajih, katere bo določila okrajna politična oblast.

Oddaja vojaških konj kmetovalcem. Stajerske cesarsko namestništvo razglasa: Vrhovno armadno poveljstvo je odredilo, da se bodo letos oddajali v večjem številu vojaški konji takim kmetom, ki so v stanu prerediti enega ali tudi več vojaških konj in kateri so od vojaške postaje, ni oddaja vojaške konje, oddaljeni do 100 km. Vojaški konji se bodo oddajali pod sledečimi pogoji: Kmet se mora zavezati, da bo vojaškega konja tako hranil, da ostane sposoben za vojaško službo in ga vrne, kakor hitro bi zahtevala vojaška uprava. Stroške, ki nastanejo vsled prevažanja konja, mora trpeti izposojevalec, ki mora i skrbeti za to, da je konj vselej dobro podkovan. Izposoditi vojaškega konja kakemu sosedu ali sorodniku ni dovoljeno, tudi ni dovoljeno striči konja, mu odrezati grive ali rep. Ako izposojeni vojaški konj zboli, mora izposojevalec to takoj javiti dotični vojaški upravi ter bolezen in vzrok bolezni pokazati iz pričevalom živinozdravniku. Isto velja, ako izposojeni vojaški konj pogine ali ako se je v bližini pojavila kaka kužna konjska bolezen. Natančnejši tozadevni pogoji se izvejo na županstvu. Komeno se pripomni, da se mora izposojevalec vojaškega konja pisмено zavezati, da se bo ravnal po tozadevnih določilih ter da jamči za izposojenega vojaškega konja za slučaj, ako zadene krivda izposojevalca, če namreč izposojeni konj vsled bolezni ali vsled kakke druge okoliščine ni več sposoben za vojaško službo.

Kaj bo z opeko? Slovenski zidarski mojster nam piše: Na eno stroko je vlada popolnoma pozabila: na pridelovanje zidne in strešne opeke. Niti za drag denar ne dobiš nikjer več tega stavbenega gradiva. Kako pa si naj kmetje popravljajo svoja poslopja? Kako se naj gradijo porušeni domovi na Primorskem? Čemu redimo italijanske vjetnike v taboriščih? Ker ni premoga za žganje opeke, pa bi se naj izbrali n. pr. kraji na našem Pohorju, odkoder se sedaj le s težavo spravljajo drva v svet in bi se naj v teh pohorskih dolinah delala in žgala opeka. Če se tudi ne bi dalo opeke takoj spraviti na potrebna mesta, ampak pripravljena bi vendar bila, da je lahko takoj po končani vojski rabimo.

Dobra sadna letina? Narava se je zavila v evetje. Skoro vsak grm je odel v raznobarvni evetoli s pomladni kras. Obeta se nam ugodna sadna letina. Stari ljudje sicer pravijo: »Kar pred Turjevimi oveti, rado mimo cajne zleti.« A ker je vse sadno drevje brez razlike, ali je lansko leto obrodilo ali ne, nastavilo vse polno rodnihih popkov, upamo, da bo ostalo tudi kaj sadu.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Zateu ni bilo v pretekli dobi zaznamovati nobenega resnega popraševanja po tujem hmelju. Iz poročil je posneti, da glede cen kakor tudi glede kakovosti blaga ni bilo nobenega bistvenega razločka, kajti povprečne cene za tuj hmelj so se gibale med 80 in 140 K za 50 kilogramov. Vse zaloge tujega hmelja se že nahajajo v varnih židovskih rokah.

Cene za les. V pretekli dobi so se cene za les nekoliko ustalile, kajti poročila iz Dunaja pravijo, da so avstrijske velike lesne trgovine sklenile sledeče cene za les, ki so veljavne za kubični meter do preklca: Hloči mehek les 80—120 K, trdi les 98—140 K, za estale vrste lesa ni bilo določenih nobenih cen, ker je bilo blaga veliko premalo, popraševanje zlasti po mehkih deskah pa ogromno. Les ima bodočnost!

Razne novice.

Bela vrana med vinotrčci. Vinotrčec Bürklin-Woll v Porenju je naznanil vinogradnikom, ki so mu jeseni 1915 prodali vinski mošt, da jim bo še enkrat izplačal celo svoto, ki so jo takrat dobili za prodani mošt. Poleg tega pa jim bo še nakazal tudi del dobička, ki ga je napravil pri vinski kupčiji. Vinotrčec je to napravil radi tega, ker so se vinske cene dvignile od tistega časa skoro do uprav neverjetne višine.

Kje je skrito sukno in perilo? V kraju Trieben na Gornjem Stajerskem so našli pri trgovcu R. Papuli celo zalogo sukna in perila. Papula je vedno trdil, da nima več sukna, ako ga je kdo zahteval v njegovi trgovini; sedaj pa so našli pri njem veliko zalogo, toliko, da se lahko vse možko prebivalstvo v Triebnu obleče. Oblastvene poizvedbe so nadalje dognale, da ima Izrael Rosenkranz v Aschachu zalogo sukna svile in perila v vrednosti 300.000 K. Pri veleposestniku Josipu Denner pri Gaishornu so našli zalogo sukna za 180.000 K. Imel pa je skriti tudi 7 tisoč cigaret. Blago je bilo zaplenjeno in lastniki izročeni sodnji.

Casu primerno. Mesno karto dobro operi, je razreži na male kosce, prideni malo jajčne in prav malo krompirjeve karte. Ko si mešal že vse skupaj z ure, popraši malo z močno karto, mešaj še nekaj časa in zlij v ponev, dobro namazano z maslobo karto. Naredi ogenj v štedilniku s pramo gove karto, in pesi za ne prekuham ogajn pol ure in pa, da se

ne prismojdi. Za zajutrk si skuhaš kavino karto in pridene malo mlečne (če si tako srečen, da jo imaš). Če imaš rad tudi sladno kavo, pridene še kosček sladkorne karte. Po jedi se umij z milno karto in se obriši z nakazilom za obrisače. Če zvečer rad čitaš, si sveti z petrolejno karto ...

Naše žrtve za domovino.

Žrtve, ki jih zahteva vojska, se v vseh krajih množijo od dne do dne. Dne 24. marca je bil pokojan Janez Artman iz Legna, župnije Sv. Martina pri Slovenjem gradu. Bil je na italijanski fronti, ker ga je s tovariši zasula granata. A posrečilo se mu je, da se je izkopal ter je druge polical na pomoč, da so se tudi tovariši rešili. Nato je zbolel. Pošiljali so ga iz bolnišnice v bolnišnico, razadnje v Celje, kjer sta ga žena in sin našla v obžalovanju vrednem stanu. Preoblekla sta ga in spravila na železnico. Razveselilo se mu je srce, da je zopet prišel v rojstni kraj, toda samo — umirat in ga je smrt kmalu rešila trpljenja. Bil je vrl mož, dober kristjan, skrben gospodar in oče. Blag mu bodi spomin! Njegovi duši svetila večna luč!

V bolnišnici v Gradcu je umrl dne 17. marca Frane Sluga iz Preslegadola v rajhenburski župniji, star še le 22 let.

Dne 3. svečana je umrl na italijanskem bojišču Anton Skoberne, doma iz Zuma, zadet od sovražne granate, v 23. letu svojega življenja. — Dne 29. marca pa je umrl v bolnici v Budimpešti Jožef Zupanc. Bil je težko ranjen že v 10. soški ofenzivi in se je siromak mučil čez šest mesecev. Pokojnika sta bila vrla in poštena mladeniča.

Dšla je tužna vest od tirolske meje, da je padel še drugi sin občesposlovanega, narodno zavednega župana in cerkvenega ključarja prihovske župnije Jožefa Skerbinšek z imenom Jožef. Dne 25. marca je bil v italijanskih gorah v glavo zadet in dne 27. marca ga je č. g. vojni kurat Rezman pokopal pri mestu Feltre. Dragi Zepa, na Marijin praznik si padel kot vnet Marijin družabnik, naj ti sprosti Kraljica mučnikov bogato plačilo pred Bogom! Ugleđni, vrlu krščanski rodbini Skerbinšek naše najgloblje sožalje!

Vsem slovenskim žrtvam za domovino naj bo večni Bog usmiljeni Plačnik!

Dopisi.

Maribor. Mestni magistat je glede oddaje in uporabe mesa za mariborsko mestno prebivalstvo določil sledeče: Uvedejo se mesne karte, na katerih bo označeno ime mesarja, pri katerem bo določena oseba imela nakupovati meso, in sicer goveje, telečje, svinjsko in ovčje meso in tudi drobovino. Prodaja inozemskega mesa ostane slejko prej neomejena. Vsak mesar mora zapisati v seznam ime stranke, katere želi pri njemu kupovati meso. Priglasiti se pa mora nadalje do 20. aprila in se mora pri njem izkazati z družinsko polo. Otroci, stari manj kakor 4 leta, nimajo pravice do dobave mesa. Za osebe stare več kakor 4 leta, je določeno na teden 20 dkg mesa brez privilegije. Konečno se še določa, da osebe ki ne prebivajo v mariborskem mestu, ne bodo dobivale mesa pri kakem mariborskem mesarju, če nimajo tozadevnega dovoljenja od okrajnega glavarstva. V Mariboru stanujoče osebe, ki želijo dobivati meso pri kakem mariborskem mesarju, dobijo mesne karte v Elizabetni ulici št. 14, kjer se tudi dobivajo krušne karte.

Sv. Jakob v Slov. gor. Umrl je dne 3. aprila najstarejši mož v naši župniji Janez Sauperl, prevzitar na Babini v Gornjem dolu. Bil je v 85. letu svoje starosti. V mladosti je bil tudi v vojski proti verolomnemu Lahu. Osem let je služil cesarju, ne da bi bil med tem le eno uro na dopustu. Vse ga je rado imelo in spoštovalo. N. v. m. p.!

Sv. Benedikt v Slov. gor. Dne 6. aprila smo ponesli k zadnjemu počitku tukajšnjega trgovca g. Alojzija Sumenjaka, ki je bil zadnja leta nastavljen pri o. kr. prehranjevalnem uradu v Mariboru kot trgovski strokovnjak. Rajni je bil zaveden Slovenec, rodom iz Polensake pri Ptuj, star šele 33 let. Svoj čas je imel trgovino v Mariboru na Tegetthoffovi ulici. V svoji naporni službi se je hudo pokvaril in si nalezl kal boleznijo, ki ga je kmalu spravila v premeni grob. Rajni je bil zvest naročnik „Slov. Gospodarja“ in „Straže.“ Pogreb je bil sijajen ob obilni udeležbi od vseh strani. Svetila vrlomu pokojniku večna luč! Hudo prizadeti obitelji naše iskreno sožalje!

Sv. Bolfank v Slov. gor. V nedeljo, dne 21. aprila, ob treh popoldne, se vrši shod Slov. Kmetijske Zveze v gostilni g. Horvata. Govorita poslanca Brenčič in Roškar. Pridite v obilnem številu!

Sv. Lovrene v Slov. gor. Tudi tukaj vlada velike navdušenje za našo veliko misel ujedinjenja našega troimenega naroda. Jugoslovansko deklaracijo je podpisal skoro vsak naš župljan. Izjemo so delali le fisti. Ti so navozani na evanglij, katerega oznanje je posilnjenški ptujski šnopsar. Med „Stajarčevimi“ naročniki, katerih število ne presega menda 10, je kajpada tudi naša slavna žandarmerija. Nekaj „kljukeca“ se tudi razproda v nemškutarskem gnezdu „pod brezgom“, ker drugega blaga ni, seveda samo zato, da kšelt gre naprej.

Sv. Urban pri Ptuj. Slovenska Kmetijska Zveza priredi v nedeljo, dne 21. aprila 1918, po rani službi božji v gostilni g. Klemenčiča političen shod. Poslanec Mihael Brenčič bo poročal o delovanju v državnem zboru. Agitirajte za veliko udeležbo! Pridite tudi sosed!

Središče. Slovensko katoliško izobraževalno društvo ima v nedeljo, dne 21. t. m., popoldne po večernicah, v društvenih prostorih svoj redni občni zbor z običajnim sporedom. Po občnem zboru se vrši mesečni sestanek Dekliške Zveze. Pridite v obilnem številu!

Zlatolčje pri Sv. Janžu na Dravskem polju. Žalostnih prizorov smo v sedanjem groznem času vajeni. Vendar pa nas je prizor, ki smo ga gledali v soboto, dne 13. aprila t. l., silno presunil in ogorčil. Mnogim izsilil bridke solze ter trpki vzdih: torej tako daleč smo že prišli, popolnoma zaslužili so naše ljudi, naše vojake! Iz Ptuja so vojaki-novinci letnika 1900 pripeljali kakih 8 vozov, večinoma težkih pionirskih voz. Mislili smo: g. grof in namestnik Clary, ki se je dne 8. t. m. peljal na avtomobilu skozi St. Janž, je zopet naročil novo rekvizicijo in poslal v svoji veliki postrežljivosti do nas slovenskih kmetov kar vojaške vozove. Toda zmotili smo se. Ti vojaki so imeli drugo nalogo. Zavili so jo iz okrajne ceste doli proti Dravi, kjer ima šentjanžka graščina, katere lastnik je od 1. februarja 1918 utijski župan, velik Nemec pred svetom, a v resnici slovenskih staršev sin, očka Ornig, velik gozd. Ornig je dal sekati gozd. Delali so to vojaki, ki so dobivali n. pr. sledečo hrano: za 5 dni je prejel 14 mož: $\frac{1}{2}$ kg moke, 37 dkg masti, 50 dkg sladkorja, 40 kg repe (30—35 kosov, torej pol repe na dan za osebo), 1 kg kavičnega nadomestka, 18 dkg mesa, ki je včasih bilo neužitno, ter 1 kg kruha (za moža). Plače niso dobivali nobene za delo, imeli so samo „lenungo.“ Da s to hrano niso mogli delati, je umevno, zato so morali beračiti (z lenungo 16 vinarjev se dajo kupiti k večjemu vžigalici), zato je tudi izginilo več psov, ki so jih zavžili. Ornig je namreč, kakor slišimo, napravil z vojaško oblastjo pogodbo, da vojaška oblast poseka gozd ter spravi drva na mesto v Ptuj, vojaška oblast pa dobi za to četrtino drv. Zato so ti vojaki morali zastoj delati, Ornig dobi skoraj zastoj drva v mesto. Namesto da bi preskrbela vojaška oblast ali pa Ornig, da bi se drva zvozila z živino ali s tovrstnimi avtomobili v mesto, pa so komandirali mlade vpoklicance, da so morali namesto živine peljati iz gozda ob Dravi po slabi cesti in navkreber drva 12 km daleč v Ptuj in sicer je bilo pri vsakem voz z 2 metroma drv 10 mladih dečkov, ki so vporeženi morali vleči težki voz, kar bi komaj močni konji zmogli. Kot nad živino je kričal neki nad njimi: hi, hi! Nekaterim so se potrgale debele vrvi, za katere so vlekli, pripovedujejo ljudje, da so jih tudi tepli. Obupno so jokali in kleti nekateri; ljudje, ki so gledali ta prizor, so tudi jokali ter se zgražali nad tem nečloveškim trpinčenjem 17-letnih lačnih fantov, prinašali jim jedila. Radi bi jim pomagali, a seveda niso mogli, menda bi tudi to bilo „veleizdajalstvo.“ Če je človek gledal ta grozni prizor, bi moral misliti, da smo zopet v starih paganskib časih suženjstva ali pa v časih, ko so graščinski valpeti vozili in orali s kmeti, nad njimi kričali in jih tepli. Ali se zato vpokličejo v vojaško službo še najmlajši naši, da bi tam robotali graščakom, da bi z njimi vozili namesto z živino, meščani in „drugi“ pa se s svojimi in drugimi ženskami vozijo na sprehod. Ali se tako služi domovini? V starih časih so sužnji vsaj dovolj hrane dobili, ti sužnji v cesarski suknji pa morajo stradati in brez vsake plače bogatašem in vojaški oblasti robotati, delati hujše ko črna živina. Ali je to tudi patriotično? Odločno ugovarjamo zoper tako zlorabo in zaslužnje naših vojakov. Kmetijski domovi so brez delavcev, 17letni dečki so bili odvzeti kot zadnja opora in pomoč kmetijskih staršev, ali zato, da tam stradajo in zastoj suženjska dela opravljajo ter pomagajo gotovim ljudem polniti žepa?

Rošnja pri St. Janžu na Dravskem polju. Pri nas je nekdo, ki strašno rohni zoper Jugoslavijo ter grozi tistim, ki bi se za njo podpisali, da bodo — ustreljeni, da bodo morali v Srbijo iti voziti in drugo. Obžalujemo tiste, ki se od takega človeka dajo strahiti ter bogati s takimi hudobnimi in neumnimi lažmi. Kar on trdi, je samo izraz onemogle nemškutarske jeze, kateri se pošten kmet in Slovenec smeje. On je agent nemškutarskega Ptuja, on je sluga Ornigov. Ker očka Orniga ta naš možak tako zelo čisla, bi mu svetovali, naj bi nabral po občini vse svoje pristaše-nemškutarčke skupaj, da bi šli Ornigu — ali sami ali s svojo živino, kakor se jim poljubi — drvo voziti iz njegove fioste, da ne bo treba 17letnim dečkom-vojakom tega delati — zastoj. Morebiti bi svojim ljubim očka Ornig to delo boljše plačal. Gotovo pa bi bilo to delo bolj patriotično, kakor trositi take laži.

Puščava. Dne 10. aprila t. l. je umrl tukaj v 37. letu svoje starosti g. Janez Karničnik, p. d. Požun, župan v Clnžatu. Pri vojaških naborih in pri raznih rekvizicijah se je močno prehladil in postal tako. Žrtv svetovne vojske, častiravno mu kot županu

ni bilo treba iti na bojno polje. Pokojnik je bil globoko veren mož, ki je tudi ljubil svoj slovenski narod, in bil naročnik „Slov. Gospodarja“ in „Straže.“ Kot župan je bil zelo delaven in vreden, kot gospodar pa nad vse skrben; v kratkih letih je razširil svoje prvotno malo posestvo na vse strani. Pa tudi za versko in нравno vzgojo svojih otrok je vzorno in lepo skrbel. Kako je bil radi svojega plemenitega značaja in lepih lastnosti daleč okrog priljubljen, je jasno pokazal njegov sijajen pogreb. Zapustil je ženo in sedem nepreskrbljenih otrok. Blagi mož naj v miru počiva, njegovi tako hudo prizadeti rodbini pa naše sožalje in sočutje!

Brezno ob Dravi. Bratovska nedelja sv. Miklavža se letos obhaja tukaj dne 28. aprila, t. j. četrto nedeljo po Veliki noči. Dvojno opravilo: ob sedmih in ob desetih popoldne po letni uri in zahvalna pesem povodom godu presvite cesarice Zite (dne 27. aprila).

Vransko. Za toli potrebno dobro letino prositi poročamo čez Sv. Križ na Sv. Uršulo, tako da bude sv. maša dne 2. majnika ob desetih v Kokarjih, dne 3. majnika okoli poldne v Sentvidu, kamor dojdejo romarji lahko z vlakom do Soštanja, dne 4. majnika zjutraj sv. opravilo na Sv. Uršuli.

Sv. Pavel pri Preboldu. Slovensko katoliško izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 21. aprila, popoldne po večernicah, v Društvenem domu zgodovinsko igro „Junaške Blejke“ in šaloigro „Strahovi.“ Cisti dobiček je namenjen društvu „Dobrodelnost.“ Vstopnina 1—3 K. Pridite!

Teharje. Naše Slovensko izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 21. aprila, popoldne ob 3. uri v žitalnici svoj letni občni zbor. Na vsporedu je govor, poročilo odbora, pevske točke in ribji lov. Pridite mnogoštevilno!

Sv. Križ pri Slatini. Biserno poroko sta obhajala dne 10. aprila Anton in Marija Kamenšek, posestnika v Vincu. Med gosti so bili navzoči tudi vlč. g. Fr. Korošec, gospa Ogrizek in podpolkovnik g. Pušnik. G. nadzupnik so imeli v cerkvi in doma prisrčen nagovor. Biseroporočencema želimo še železno poroko!

Rajhenburg. Natlačeno polna je bila društvena dvorana na Belo nedeljo zborovalcev, ki so se zbrali, da slišijo poročilo svojih poslancev v sedanjem političnem in gospodarskem položaju. Temeljito sta razpravljala gg. Poslanca dr. Benkovič in dr. Jankovič o vseh rečeh, ki so danes splošnega zanimanja. Seveda je njuno poročilo izzvalo večkrat vihar navdušenja pa tudi vihar ogorčenja, kakoršen je pač bil predmet, o katerem sta govorila. Zbor je soglasno izrekel zaupanje vsem poslancem Jugoslovanskega kluba, je z velikim navdušenjem sprejel resolucijo za Jugoslavijo v smislu znane deklaracije z dne 30. maja 1917, je protestiral zoper nameravani vinski davek, je z vso odločnostjo zahteval omejitev sedanjih rekvizicij in je z globokim ogorčenjem konstatiral, da je kmet sedaj najbolj brezpraven faktor v državi, medtem ko peza vojnih bremen najbolj tlačiti in žali njegove rame. Predsednik zborovanja, g. župan A. Kunej, se je zahvalil v imenu zborovalcev gg. poslancema za njun požitnovalen trud, in med pevanjem „Hej Slovani!“ se je razšla 700tera množica zborovalcev z veliko nado v srcu, da napoči kmalu tudi slovenskemu narodu rešilni dan svobode.

Najnovejša poročila.

Baron Burian Cerninov naslednik?

Iz Dunaja poročajo, da bo bivši zunanji minister in sedanji skupni finančni minister baron Burian imenovan za Černinovega naslednika. Imenovanje barona Buriana za zunanjega ministra se sicer ni izvršeno, a se utegne razglasiti že te dni. — Burian je bil zunanji minister pred Černinom ter je po rodu in mišljenju Madžar. Nemcem bo torej sledil Madžar. Oseba se bo spremenila, duh pa in razmere ostanejo iste.

Avstrijski državni zbor.

Državni zbor bo sklican v torek, dne 30. aprila. Prihodnji teden začnejo delovati državnozbornski odseki. Brambni odsek ima prihodnji torek, dne 23. t. m. svojo sejo. Kedaj bodo pričele delovati delegacije, še ni določeno.

Turki zavzeli trdnjavo Batum.

Turške čete so dne 13. t. m. po srditem boju zavzele rusko-kavkaško trdnjavo Batum ob Črnem morju. Mesto šteje 32.000 prebivalcev in leži v vzhodnem kotu Črnega morja. Okolisa Batuma je bogata petroleja.

ne prismojdi. Za zajutrk si skuhaš kavino karto in pridene malo mlečne (če si tako srečen, da jo imaš). Če imaš rad tudi sladno kavo, pridene še kosček sladkorne karte. Po jedi se umij z milno karto in se obriši z nakazilom za obrisače. Če zvečer rad čitaš, si sveti z petrolejno karto ...

Naše žrtve za domovino.

Žrtve, ki jih zahteva vojska, se v vseh krajih množijo od dne do dne. Dne 24. marca je bil pokojan Janez Artman iz Legna, župnije Sv. Martina pri Slovenjem gradu. Bil je na italijanski fronti, ker ga je s tovariši zasula granata. A posrečilo se mu je, da se je izkopal ter je druge polical na pomoč, da so se tudi tovariši rešili. Nato je zbolel. Pošiljali so ga iz bolnišnice v bolnišnico, razadnje v Celje, kjer sta ga žena in sin našla v obžalovanju vrednem stanju. Preoblekla sta ga in spravila na železnico. Razveselilo se mu je srce, da je zopet prišel v rojstni kraj, toda samo — umirat in ga je smrt kmalu rešila trpljenja. Bil je vrl mož, dober kristjan, skrben gospodar in oče. Blag mu bodi spomin! Njegovi duši svetila večna luč!

V bolnišnici v Gradcu je umrl dne 17. marca Frane Sluga iz Preslegadola v rajhenburski župniji, star še le 22 let.

Dne 3. svečana je umrl na italijanskem bojišču Anton Skoberne, doma iz Zuma, zadet od sovražne granate, v 23. letu svojega življenja. — Dne 29. marca pa je umrl v bolnici v Budimpešti Jožef Zupanc. Bil je težko ranjen že v 10. soški ofenzivi in se je siromak mučil čez šest mesecev. Pokojnika sta bila vrla in poštena mladeniča.

Dšla je tužna vest od tirolske meje, da je padel še drugi sin občesposlovanega, narodno zavednega župana in cerkvenega ključarja prihovske župnije Jožefa Skerbinšek z imenom Jožef. Dne 25. marca je bil v italijanskih gorah v glavo zadet in dne 27. marca ga je č. g. vojni kurat Rezman pokopal pri mestu Feltre. Dragi Zepa, na Marijin praznik si padel kot vnet Marijin družabnik, naj ti sprosti Kraljica mučnikov bogato plačilo pred Bogom! Ugleđni, vrlu krščanski rodbini Skerbinšek naše najgloblje sožalje!

Vsem slovenskim žrtvam za domovino naj bo večni Bog usmiljeni Plačnik!

Dopisi.

Maribor. Mestni magistat je glede oddaje in uporabe mesa za mariborsko mestno prebivalstvo določil sledeče: Uvedejo se mesne karte, na katerih bo označeno ime mesarja, pri katerem bo določena oseba imela nakupovati meso, in sicer goveje, telečje, svinjsko in ovčje meso in tudi drobovino. Prodaja inozemskega mesa ostane slejko prej neomejena. Vsak mesar mora zapisati v seznam ime stranke, katere želi pri njemu kupovati meso. Priglasiti se pa mora nadalje do 20. aprila in se mora pri njem izkazati z družinsko polo. Otroci, stari manj kakor 4 leta, nimajo pravice do dobave mesa. Za osebe stare več kakor 4 leta, je določeno na teden 20 dkg mesa brez privilegije. Konečno se še določa, da osebe ki ne prebivajo v mariborskem mestu, ne bodo dobivale mesa pri kakem mariborskem mesarju, če nimajo tozadevnega dovoljenja od okrajnega glavarstva. V Mariboru stanujoče osebe, ki želijo dobivati meso pri kakem mariborskem mesarju, dobijo mesne karte v Elizabetni ulici št. 14, kjer se tudi dobivajo krušne karte.

Sv. Jakob v Slov. gor. Umrl je dne 3. aprila najstarejši mož v naši župniji Janez Sauperl, prevzitar na Babini v Gornjem dolu. Bil je v 85. letu svoje starosti. V mladosti je bil tudi v vojski proti verolomnemu Lahu. Osem let je služil cesarju, ne da bi bil med tem le eno uro na dopustu. Vse ga je rado imelo in spoštovalo. N. v. m. p.!

Sv. Benedikt v Slov. gor. Dne 6. aprila smo ponesli k zadnjemu počitku tukajšnjega trgovca g. Alojzija Sumenjaka, ki je bil zadnja leta nastavljen pri o. kr. prehranjevalnem uradu v Mariboru kot trgovski strokovnjak. Rajni je bil zaveden Slovenec, rodem iz Polensake pri Ptuj, star šele 33 let. Svoj čas je imel trgovino v Mariboru na Tegetthoffovi ulici. V svoji naporni službi se je hudo pokvaril in si nalezal kal bolezn, ki ga je kmalu spravila v pretrani grob. Rajni je bil zvest naročnik „Slov. Gospodarja“ in „Straže.“ Pogreb je bil sijajen ob obilni udeležbi od vseh strani. Svetila vrlomu pokojniku večna luč! Hudo prizadeti obitelji naše iskreno sožalje!

Sv. Bolfank v Slov. gor. V nedeljo, dne 21. aprila, ob treh popoldne, se vrši shod Slov. Kmetijske Zveze v gostilni g. Horvata. Govorita poslanca Brenčič in Roškar. Pridite v obilnem številu!

Sv. Lovrene v Slov. gor. Tudi tukaj vlada velike navdušenje za našo veliko misel ujedinjenja našega troimenega naroda. Jugoslovansko deklaracijo je podpisal skoro vsak naš župljan. Izjemo so delali le fisti. Ti so navozani na evanglij, katerega oznanje je posilninski ptujski šnopsar. Med „Stajarčevimi“ naročniki, katerih število ne presega menda 10, je kajpada tudi naša slavna žandarmerija. Nekaj „kljukeca“ se tudi razproda v nemškutarskem gnezdu „pod brezgom“, ker drugega blaga ni, seveda samo zato, da kšelt gre naprej.

Sv. Urban pri Ptuj. Slovenska Kmetijska Zveza priredi v nedeljo, dne 21. aprila 1918, po rani službi božji v gostilni g. Klemenčiča političen shod. Poslanec Mihael Brenčič bo poročal o delovanju v državnem zboru. Agitirajte za veliko udeležbo! Pridite tudi sosed!

Središče. Slovensko katoliško izobraževalno društvo ima v nedeljo, dne 21. t. m., popoldne po večernicah, v društvenih prostorih svoj redni občni zbor z običajnim sporedom. Po občnem zboru se vrši mesečni sestanek Dekliške Zveze. Pridite v obilnem številu!

Zlatolčje pri Sv. Janžu na Dravskem polju. Žalostnih prizorov smo v sedanjem groznem času vajeni. Vendar pa nas je prizor, ki smo ga gledali v soboto, dne 13. aprila t. l., silno presunil in ogorčil. Mnogim izsilil bridke solze ter trpki vzdih: torej tako daleč smo že prišli, popolnoma zaslužili so naše ljudi, naše vojake! Iz Ptuja so vojaki-novinci letnika 1900 pripeljali kakih 8 vozov, večinoma težkih pionirskih voz. Mislili smo: g. grof in namestnik Clary, ki se je dne 8. t. m. peljal na avtomobilu skozi St. Janž, je zopet naročil novo rekvizicijo in poslal v svoji veliki postrežljivosti do nas slovenskih kmetov kar vojaške vozove. Toda zmotili smo se. Ti vojaki so imeli drugo nalogo. Zavili so jo iz okrajne ceste doli proti Dravi, kjer ima šentjanžka graščina, katere lastnik je od 1. februarja 1918 utijski župan, velik Nemec pred svetom, a v resnici slovenskih staršev sin, očka Ornig, velik gozd. Ornig je dal sekati gozd. Delali so to vojaki, ki so dobivali n. pr. sledečo hrano: za 5 dni je prejel 14 mož: $\frac{1}{2}$ kg moke, 37 dkg masti, 50 dkg sladkorja, 40 kg repe (30—35 kosov, torej pol repe na dan za osebo), 1 kg kavičnega nadomestka, 18 dkg mesa, ki je včasih bilo neužitno, ter 1 kg kruha (za moža). Plače niso dobivali nobene za delo, imeli so samo „lenungo.“ Da s to hrano niso mogli delati, je umevno, zato so morali beračiti (z lenungo 16 vinarjev se dajo kupiti k večjemu vžigalici), zato je tudi izginilo več psov, ki so jih zavžili. Ornig je namreč, kakor slišimo, napravil z vojaško oblastjo pogodbo, da vojaška oblast poseka gozd ter spravi drva na mesto v Ptuj, vojaška oblast pa dobi za to četrtino drv. Zato so ti vojaki morali zastoj delati, Ornig dobi skoraj zastoj drva v mesto. Namesto da bi preskrbela vojaška oblast ali pa Ornig, da bi se drva zvozila z živino ali s tovrstnimi avtomobili v mesto, pa so komandirali mlade vpoklicance, da so morali namesto živine peljati iz gozda ob Dravi po slabi cesti in navkreber drva 12 km daleč v Ptuj in sicer je bilo pri vsakem voz z 2 metroma drv 10 mladih dečkov, ki so vporeženi morali vleči težki voz, kar bi komaj močni konji zmogli. Kot nad živino je kričal neki nad njimi: hi, hi! Nekaterim so se potrgale debele vrvi, za katere so vlekli, pripovedujejo ljudje, da so jih tudi tepli. Obupno so jokali in kleti nekateri; ljudje, ki so gledali ta prizor, so tudi jokali ter se zgražali nad tem nečloveškim trpinčenjem 17-letnih lačnih fantov, prinašali jim jedila. Radi bi jim pomagali, a seveda niso mogli, menda bi tudi to bilo „veleizdajalstvo.“ Če je človek gledal ta grozni prizor, bi moral misliti, da smo zopet v starih paganskib časih suženjstva ali pa v časih, ko so graščinski valpeti vozili in orali s kmeti, nad njimi kričali in jih tepli. Ali se zato vpokličejo v vojaško službo še najmlajši naši, da bi tam robotali graščakom, da bi z njimi vozili namesto z živino, meščani in „drugi“ pa se s svojimi in drugimi ženskami vozijo na sprehod. Ali se tako služi domovini? V starih časih so sužnji vsaj dovolj hrane dobili, ti sužnji v cesarski suknji pa morajo stradati in brez vsake plače bogatašem in vojaški oblasti robotati, delati hujše ko črna živina. Ali je to tudi patriotično? Odločno ugovarjamo zoper tako zlorabo in zaslužnje naših vojakov. Kmetški domovi so brez delavcev, 17letni dečki so bili odvzeti kot zadnja opora in pomoč kmetških staršev, ali zato, da tam stradajo in zastoj suženjska dela opravljajo ter pomagajo gotovim ljudem polniti žepa?

Rošnja pri St. Janžu na Dravskem polju. Pri nas je nekdo, ki strašno rohti zoper Jugoslavijo ter grozi tistim, ki bi se za njo podpisali, da bodo — ustreljeni, da bodo morali v Srbijo iti voziti in drugo. Obžalujemo tiste, ki se od takega človeka dajo strahiti ter bogati s takimi hudobnimi in neumnimi lažmi. Kar on trdi, je samo izraz onemogle nemškutarske jeze, kateri se pošten kmet in Slovenec smeje. On je agent nemškutarskega Ptuja, on je sluga Ornigov. Ker očka Orniga ta naš možak tako zelo čisla, bi mu svetovali, naj bi nabral po občini vse svoje pristaše-nemškutarčke skupaj, da bi šli Ornigu — ali sami ali s svojo živino, kakor se jim poljubi — drvo voziti iz njegove fioste, da ne bo treba 17letnim dečkom-vojakom tega delati — zastoj. Morebiti bi svojim ljubim očka Ornig to delo boljše plačal. Gotovo pa bi bilo to delo bolj patriotično, kakor trositi take laži.

Puščava. Dne 10. aprila t. l. je umrl tukaj v 37. letu svoje starosti g. Janez Karničnik, p. d. Požun, župan v Clnžatu. Pri vojaških naborih in pri raznih rekvizicijah se je močno prehladil in postal tako. Žrtv svetovne vojske, častiravno mu kot županu

ni bilo treba iti na bojno polje. Pokojnik je bil globoko veren mož, ki je tudi ljubil svoj slovenski narod, in bil naročnik „Slov. Gospodarja“ in „Straže.“ Kot župan je bil zelo delaven in vreden, kot gospodar pa nad vse skrben; v kratkih letih je razširil svoje prvotno malo posestvo na vse strani. Pa tudi za versko in нравno vzgojo svojih otrok je vzorno in lepo skrbel. Kako je bil radi svojega plemenitega značaja in lepih lastnosti daleč okrog priljubljen, je jasno pokazal njegov sijajen pogreb. Zapustil je ženo in sedem nepreskrbljenih otrok. Blagi mož naj v miru počiva, njegovi tako hudo prizadeti rodbini pa naše sožalje in sočutje!

Brezno ob Dravi. Bratovska nedelja sv. Miklavža se letos obhaja tukaj dne 28. aprila, t. j. četrto nedeljo po Veliki noči. Dvojno opravilo: ob sedmih in ob desetih popoldne po letni uri in zahvalna pesem povodom godu presvite cesarice Zite (dne 27. aprila).

Vransko. Za toli potrebno dobro letino prositi poročamo čez Sv. Križ na Sv. Uršulo, tako da bode sv. maša dne 2. majnika ob desetih v Kokarjih, dne 3. majnika okoli poldne v Sentvidu, kamor dojdejo romarji lahko z vlakom do Soštanja, dne 4. majnika zjutraj sv. opravilo na Sv. Uršuli.

Sv. Pavel pri Preboldu. Slovensko katoliško izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 21. aprila, popoldne po večernicah, v Društvenem domu zgodovinsko igro „Junaške Blejke“ in šaloigro „Strahovi.“ Cisti dobiček je namenjen društvu „Dobrodelnost.“ Vstopnina 1—3 K. Pridite!

Teharje. Naše Slovensko izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 21. aprila, popoldne ob 3. uri v žitalnici svoj letni občni zbor. Na vspeh pri govoru, poročilo odbora, pevske točke in ribji lov. Pridite mnogoštevilno!

Sv. Križ pri Slatini. Biserno poroko sta obhajala dne 10. aprila Anton in Marija Kamenšek, posestnika v Vincu. Med gosti so bili navzoči tudi vlč. g. Fr. Korošec, gospa Ogrizek in podpolkovnik g. Pušnik. G. nadzupnik so imeli v cerkvi in doma prisrčen nagovor. Biseroporočencema želimo še železno poroko!

Rajhenburg. Natlačeno polna je bila društvena dvorana na Belo nedeljo zborovalcev, ki so se zbrali, da slišijo poročilo svojih poslancev v sedanjem političnem in gospodarskem položaju. Temeljito sta razpravljala gg. Poslanca dr. Benkovič in dr. Jankovič o vseh rečeh, ki so danes splošnega zanimanja. Seveda je njuno poročilo izzvalo večkrat vihar navdušenja pa tudi vihar ogorčenja, kakoršen je pač bil predmet, o katerem sta govorila. Zbor je soglasno izrekel zaupanje vsem poslancem Jugoslovanskega kluba, je z velikim navdušenjem sprejel resolucijo za Jugoslavijo v smislu znane deklaracije z dne 30. maja 1917, je protestiral zoper nameravani vinski davek, je z vso odločnostjo zahteval omejitev sedanjih rekvizicij in je z globokim ogorčenjem konstatiral, da je kmet sedaj najbolj brezpraven faktor v državi, medtem ko peza vojnih bremen najbolj tlačiti in žali njegove rame. Predsednik zborovanja, g. župan A. Kunej, se je zahvalil v imenu zborovalcev gg. poslancema za njun požitnovalen trud, in med pevanjem „Hej Slovani!“ se je razšla 700tera množica zborovalcev z veliko nado v srcu, da napoči kmalu tudi slovenskemu narodu rešilni dan svobode.

Najnovejša poročila.

Baron Burian Cerninov naslednik?

Iz Dunaja poročajo, da bo bivši zunanji minister in sedanji skupni finančni minister baron Burian imenovan za Černinovega naslednika. Imenovanje barona Buriana za zunanjega ministra se sicer ni izvršeno, a se utegne razglasiti že te dni. — Burian je bil zunanji minister pred Černinom ter je po rodu in mišljenju Madžar. Nemcem bo torej sledil Madžar. Oseba se bo spremenila, duh pa in razmere ostanejo iste.

Avstrijski državni zbor.

Državni zbor bo sklican v torek, dne 30. aprila. Prihodnji teden začnejo delovati državnozbornski odseki. Brambni odsek ima prihodnji torek, dne 23. t. m. svojo sejo. Kedaj bodo pričele delovati delegacije, še ni določeno.

Turki zavzeli trdnjavo Batum.

Turške čete so dne 13. t. m. po srditem boju zavzele rusko-kavkaško trdnjavo Batum ob Črnem morju. Mesto šteje 32.000 prebivalcev in leži v vzhodnem kotu Črnega morja. Okolisa Batuma je bogata petroleja.